

ŽANR I DISKURS TELEVIZIJSKIH POLITIČKIH INTERVJUA

Milica Vuković Stamatović

Vuković-Stamatović, M. (2020) *Žanr i diskurs televizijskih političkih intervjua*. Univerzitet Crne Gore: Podgorica. ISBN 978-86-7664-173-4. COBISS.CG-ID 14306820.

SADRŽAJ

1. UVOD	11
2. KORPUS I METODOLOGIJA.....	13
3. ANALIZA ŽANRA.....	15
3.1. Pojam analize žanra.....	15
3.2. Žanr	15
3.3. Tipovi analize žanra	17
3.4. Modeli strukture	19
3.5. Metodologija analize žanra	23
3.6. Prednosti i mane analize žanra	24
4. ANALIZA DISKURSA	25
4.1. Pojam analize diskursa.....	25
4.2. Diskurs i tekst.....	25
4.3. pristupi u analizi diskursa	26
4.4. Primjena analize diskursa.....	28
5. ANALIZA KONVERZACIJE	29
5.1. Pojam analize konverzacije.....	29
5.2. Modeli konverzacije.....	30
5.3. Govorni činovi	30
5.4. Saradnja u konverzaciji	31
5.5. Zaštita lica i učtivost	32
5.6. Kreiranje identiteta.....	33
6. KRITIČKA ANALIZA DISKURSA.....	35
6.1. Nivoi analize	35
6.2. Oblici kritike	36
6.3. Metodologija kritičke analize diskursa	36
6.4. Prednosti i mane kritičke analize diskursa	37
7. DISKURS MEDIJA.....	39
7.1. Medijski tekstovi.....	39
7.2. Analiza žanra u diskursu medija	40
7.3. Kritička analiza diskursa medija	41
7.3.1. Osnovni pojmovi u analizi	41

7.4. Diskurs politike u medijima	41
7.4.1. Mediji, političari i društvo	42
7.4.2. Žanrovi	42
7.4.3. Politički diskurs	42
7.5. Politički intervju	43
7.5.1. Intervju kao žanr	43
7.5.2. Istorijski razvoj	43
7.5.3. Tipovi intervju	44
7.5.4. Svakodnevna komunikacija kao predžanr i intervju kao žanr	44
7.5.5. Uloge u intervjuu i upravljanje intervjuom	44
7.5.6. Izražavanje stavova	46
8. UVODI U TELEVIZIJSKE POLITIČKE INTERVJUE	47
8.1. Opšte odrednice	47
8.2. Uvodi britanskih političkih intervju	47
8.3. Uvodi u američke političke intervju	51
8.4. Uvodi u crnogorske političke intervju	54
8.5. Rezime i zaključci	56
9. DISKURS INTERVJUISTE	59
9.1. Opšte odrednice	59
9.1.1. Pitanja	60
9.1.2. Konstatacije	65
9.1.3. Upravljanje intervjuom	67
9.2. Redovi govorenja intervjuiste u britanskim političkim intervjuima	68
9.3. Redovi govorenja intervjuiste u američkim političkim intervjuima	71
9.4. Redovi govorenja intervjuiste u crnogorskim političkim intervjuima	73
9.5. Rezime i zaključci	76
10. DISKURS INTERVJUISANOG	81
10.1. Opšte odrednice	81
10.1.1. Modeli	81
10.1.2. Pozicioniranje	85
10.1.3. Ključne riječi	86
10.2. Redovi govorenja intervjuisanog u britanskim političkim intervjuima	86
10.2.1. Modeli strukture	87
10.2.2. Pozicioniranje	87
10.2.3. Ključne riječi	90
10.3. Redovi govorenja intervjuiste u američkim političkim intervjuima	92
10.3.1. Modeli strukture	92
10.3.2. Pozicioniranje	94
10.3.3. Ključne riječi	97
10.4. Redovi govorenja intervjuisanog u crnogorskim političkim intervjuima	98
10.4.1. Modeli strukture	99
10.4.2. Pozicioniranje	101
10.4.3. Ključne riječi	103
10.5. Rezime i zaključci	107

11. DISKURS INTERAKCIJE	111
11.1. Oblici interakcije	111
11.1.1. Oblici interakcije u britanskim političkim intervjuima	114
11.1.2. Oblici interakcije u američkim političkim intervjuima	117
11.1.3. Oblici interakcije u crnogorskim političkim intervjuima	120
11.2. Diskursni markeri	125
11.2.1. Opšte odrednice	125
11.2.2. Diskursni markeri u britanskim političkim intervjuima	125
11.2.3. Diskursni markeri u američkim političkim intervjuima	130
11.2.4. Diskursni markeri u crnogorskim političkim intervjuima	133
11.3. Rezime i zaključci	136
12. ZAVRŠECI TELEVIZIJSKIH POLITIČKIH INTERVJUA	141
12.1. Opšte odrednice	141
12.2. Završeci britanskih političkih intervjuja	143
12.3. Završeci američkih političkih intervjuja	144
12.4. Završeci crnogorskih političkih intervjuja	144
12.5. Rezime i zaključci	145
13. ZAKLJUČAK	147
BIBLIOGRAFIJA	151
DODATAK 1 – SPISAK ANALIZIRANIH POLITIČKIH INTERVJUA	157
DODATAK 2 – TRANSKRIPCIONE OZNAKE:	160
DODATAK 3 – PREVOD KLJUČNIH TERMINA SA ENGLESKOG JEZIKA	161
INDEKS POJMOVA I AUTORA	162

Ako misao kviri jezik, onda i jezik može da kviri misao.

Džordž Orvel
("Politics and the English Language", 1946)

1. UVOD

Predmet istraživanja ove knjige – žanr i diskurs političkih intervjua – pripada ciklusu interesovanja autorke za jezik politike na našim prostorima, posebno u kontrastu s jezikom politike na anglosaksonskom području.

Zašto žanr? Analiza žanra jedna je od najmlađih, ali takođe sve više aktuelnih disciplina lingvistike. Osnovno pitanje na koje se fokusira jeste zašto su određene vrste tekstova jezički i strukturno uobličene onako kako jesu i koji kognitivni, psihološki i sociološki faktori utiču na realizaciju konvencionalne strukture svakog žanra. Budući da je tema ove knjige upravo jedan žanr – žanr TV političkih intervjua, cjelishodno je bilo primijeniti metode i principe lingvističke analize žanra.

Zašto diskurs? U lingvistici se u posljednje vrijeme naročita pažnja poklanja analizi diskursa, oblasti nauke o jeziku koja nudi velike mogućnosti za multidisciplinarni pristup tekstu kao najvećoj jedinici organizacije jezika. U obradi savremenih lingvističkih tema, takav pristup se pokazao kao vrlo primjenljiv i prikladan, budući da se bavi jezičkim materijalom na nov i potpuniji, najčešće interdisciplinarni, način. Predmetu analize ove knjige prišli smo upravo iz takve metodološke perspektive jer ona omogućava sagledavanje teksta van tradicionalnog modela ispitivanja koji se bavi samo njegovim internim karakteristikama i omogućava njegovo ispitivanje kroz kontekst širokih razmjera – sve do nivoa sagledavanja teksta kao dijela društva i kao osnovnog društvenog procesa – odnosno, sve do nivoa diskursa.

Zašto politički diskurs? Diskurs politike predstavlja važan konstitutivni element savremenih društava, zbog čega je on često predmet analiza gotovo svih društvenih nauka. Lingvistička istraživanja diskursa politike mogu biti važan doprinos njegovim istraživanjima iz sociološkog i politikološkog pravca, čime se dopunjavaju znanja i uvidi u funkcionisanje ovog važnog društvenog fenomena. Uz to, dok je zapadni politički diskurs u žiži lingvističkih istraživanja, još uvijek je relativno malo takvih analiza na našim prostorima, naročito kada je govorni diskurs u pitanju. Ni u jednom drugom tipu diskursa ne dolazi toliko do izražaja veza između jezika i moći koliko u političkom diskursu. Politika, kao vid društvene aktivnosti koja je eksplicitno vezana za grupisanje moći i kontrolisanje jednog društva, ne samo da se ne može realizovati bez jezika, nego se „bavljenje politikom prvenstveno i realizuje kroz jezik“ (Chilton and

BIBLIOGRAFIJA

- Aijmer, K. (2004) "Pragmatic Markers in Spoken Interlanguage", in Dollerup, C. (ed.) **Nordic Journal of English Studies**, Göteborg: Uni-pub, Vol. 3, No. 1, pp. 173-190.
- Aijmer et al. (2005) **Discourse Particles in the Perspective of Heteroglossia**. Pristupljeno 16. 6. 2008. <http://people.bu.edu/bfraser/>
- Allen, W. (2007) "Australian Political Discourse: Pronominal Choice in Campaign Speeches", in Laughren, M. & Mushin, I. (eds.) **Selected Papers from the 2006 Conference of the Australian Linguistic Society**. Pristupljeno 3. 8. 2008. http://espace.library.uq.edu.au/eserv/UQ:12794/ALLEN_W_ALS2006.pdf
- Bakhtin, M. (1986) "The Problem of Speech Genres", in Bakhtin, M. **Speech Genres and Other Late Essays**. Texas: University of Austin.
- Bach, K. (1998), "Speech Acts", in Craig, E. (ed.) **Routledge Encyclopedia of Philosophy**. Pristupljeno 20. 4. 2008. <http://online.sfsu.edu/~kbach/spchacts.html>
- Bhatia, V. (1993) **Analysing Genre: Language Use in Professional Settings**, London and New York: Longman.
- Bell, A. and Garrett, B. (eds.) (1998) **Approaches to Media Discourse**, New York: Blackwell.
- Benjak, M. (2006) "Ne razumijem vaše pitanje", u Granić, J. (ur.) **Jezik i mediji: jedan jezik, više svjetova**, Zagreb-Split: HDPL, str. 73-80.
- Bračić, V. i Vuković Stamatović, M. (2017) "Commodification of Women through Conceptual Metaphors: The Metaphor *woman as a car* in the Western Balkans", in Caldas-Coulthard, C. R. (ed.) **Gender and Language**, 11(1), pp. 51-76.
- Brown, P. and Levinson, S.C. "Politeness: Some Universals in Language Use", in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 311-323.
- Bugarski, R. (1995) **Uvod u opštu lingvistiku**. Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Byron, D. and Heeman, P. (s.a.) **Discourse Markers Use in Task-oriented Spoken Dialogue**. Pristupljeno 16. 6. 2008. <http://www.cs.rochester.edu/research/cisd/pubs/1997/byron-heeman-eurospeech97.pdf>
- Charteris-Black, J. (2005) **Politicians and Rhetoric – The Persuasive Power of Metaphor**, New York: Palgrave Macmillan.
- Chilton, P. and Schäffner, C. (2002) "Introduction: Themes and Principles in the Analysis of Political Discourse", in Chilton, P. and Schäffner, C. (eds.) **Politics as Text and Talk: Analytic Approaches to Political Discourse**, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, pp. 1-44.
- Clayman, S. and Heritage, J. (2002) "Questioning Presidents: Journalistic Deference and Adversarialness in the Press Conferences of U.S. Presidents Eisenhower and Raegan",

- in Michael Pfau (ed.) **Journal of Communication** (202), New York: International Communication Association, pp. 749-777.
- Clayman, S. (1988) "Displaying Neutrality in Television News Interviews", in (s.e.) **Social Problems**, Berkeley: University of California Press, Vol. 35, pp. 474-492.
- Clayman, S. (1991) "News Interview Openings: Aspects of Sequential Organisation", in Scannel, P. (ed.) **Broadcast Talk**, London, Newbury Park, New Delhi: Sage Publications, pp. 48-75.
- Clayman, S. (1992) „Footing in the Achievement of Neutrality: the Case of News-Interview Discourse“, in Drew, P. and Heritage, J. (eds.) **Talk at Work**, Cambridge: CUP, pp. 163-198.
- Clayman, S. (1993) **Reformulating a Question: A Device for Answering/Not Answering Questions in News Interviews and Press Conferences**. Pristupljeno 5. 6. 2008. <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/clayman/docs/ReformulatingTheQ.pdf>
- Clayman, S. (2001a) **Answers and Evasion**. Pristupljeno 5. 6. 2008. <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/clayman/docs/AnswersandEvasions.pdf>
- Clayman, S. (2001b) "News Interview", in Smelser, N.J. and Baltes, P.B. (eds.) **International Encyclopedia of the Social and Behavioural Sciences**, New York: Elsevier Science LTD, pp. 10642-10645.
- Clayman, S. (2004) **Arenas of Interaction in the Mediated Public Sphere**. Pristupljeno 5. 6. 2008. <http://www.sscnet.ucla.edu/soc/faculty/clayman/docs/ArenasofInteraction.pdf>
- Clayman, S. (2007) "Speaking on Behalf of the Public in Broadcast News Interviews", in Holt, E. and Clift, R. (eds.) **Reporting Talk**, Cambridge: CUP, pp. 221-243.
- Crystal, D. (2008) **A Dictionary of Linguistics and Phonetics**, Oxford: Blackwell Publishing.
- De Beaugrande, R. (s.a.) **Critical Discourse Analysis: History, Ideology, Methodology**. Pristupljeno 2. 5. 2008. <http://www.cadaad.org/files/History,%20Ideology,%20Methodology-1.doc>
- Edelman, M. (1977) **Political Language: Words that Succeed and Policies that Fail**. New York: Academic Press.
- Ensink, T. (1997) "The Footing of a Royal Address: An Analysis of Representativeness in Political Speech, Exemplified in Queen Beatrix's Address to the Knesset on March 28, 1995", in Schäffner, C. (ed.) **Analysing Political Speech**, Clevedon/Philadelphia/Toronto/Sydney/Johannesburg: Multilingual Matters LTD, pp. 5-32.
- Fairclough, N. (1995a) **Critical Discourse Analysis**, London and New York: Longman.
- Fairclough, N. (1995b) **Media Discourse**, London, Sydney, Auckland: Arnold.
- Fairclough, N. (1996) "Critical Analysis of Media Discourse", in Marris, P. and Thorntam, S. (eds.) **Media Studies, a Reader**, Edinburgh: Edinburgh University Press, pp. 308-325.
- Fairclough, N. (2003) **Analysing Discourse**, London and New York: Routledge.
- Fairclough, N. (2005) **Critical Discourse Analysis**. Pristupljeno 1. 2. 2008. <http://www.ling.lanes.ac.uk/staff/norman/critdiscanalysis.doc>
- Fetzer, A. and Bull, P. (2008) "Well, I Answer It by Simply Inviting You to Look at the Evidence: The Strategic Use of Pronouns in Political Interviews", in **Journal of Language and Politics**, 7 (2), pp. 271-289.
- Fiske, J. (1990) **Introduction to Communication Studies**, London and New York: Routledge.
- Fowler, R. (1991) **Language in the News**, London and New York: Routledge.
- Franklin, B. (1994) **Packaging Politics**, London, New York, Sydney, Auckland: Arnold.
- Frantz, R. (2003) "In defense of Critical Discourse Analysis", in **Working Papers in TESOL & Applied Linguistics**, New York: Teachers College, Columbia University, 3 (2). Retrieved on: 15. 12. 2009: <http://www.tc.edu/tesolalwebjournal/Frantz.pdf>

- Fraser, B. (2005) **Towards a Theory of Discourse Markers**. Pristupljeno 15. 7. 2008.<http://people.bu.edu/bfraser/>
- Furkó, B. P. (2007), **The Status of “of course” as a Discourse Marker**. Pristupljeno 17. 6. 2008. <http://husse8.extra.hu/wp-content/2007/04/furko-peter-of-course-as-a-dm.doc>
- Gee, J.P. (2005) **An Introduction to Discourse Analysis – Theory and Method**, London and New York: Routledge.
- Goffman, E. (1979) “Footing”. **Semiotica** 25 (1-2), pp. 1-30.
- Goffman, E. “On Facework: An Analysis of Ritual Elements in Social Interaction”, in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 299-310.
- Graddol, D. and Boyd-Barrett, O. (eds.) (1994) **Media Texts: Authors and Readers**, Philadelphia: The Open University.
- Grice, H.P. “Logic and Conversation”, in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 76-88.
- Haddington, P. (2004) **Stance Taking in News Interviews**. Pristupljeno 4. 4. 2008.<http://www.ling.helsinki.fi/sky/julkaisut/SKY2004/Haddington.pdf>.
- Halmari, H. (2008) “On the Language of the Clinton-Dole Presidential Campaign Debates: General Tendencies and Successful Strategies”, in **Journal of Language and Politics**, 7 (2), pp. 247-270.
- Haworth, K. (2006) “The Dynamics of Power and Resistance in Police Interview Discourse”, in (s.e.) **Discourse and Society**, Londond, Thousand Oaks, CA and Neww Delhi: Sage Publications, Vol. 17, pp. 739-759.
- Heritage, J. (1985) “Analysing News Interviews: Aspects of the Production of Talk for an Overhearing Audience”, in van Dijk, T. (ed.) **Handbook of Discourse Analysis**, London: Academic Press, Vol. 3, pp. 95-117.
- Heritage, J. (1998) “Conversation Analysis and Institutional Talk – Analysing Distinctive Turn-Taking Systems”, in Cmejrkova et al. (eds.) **Proceedings of the 6th International Congress of IADA**, Tübingen: Niemeyer, pp. 3-17.
- Heritage, J. and Clayman, S. (2002) **The News Interview: Journalists and Public Figures on the Air**, Cambridge: CUP.
- Heritage, J. and Roth, A. (1995) “Grammar and Institution: Questions and Questioning in the Broadcast News Interview”, in Fitch, K. (ed.) **Research on Language and Social Interaction**, London and New York: Routledge, Vol. 28, pp. 1-60.
- Hodges, A. (2004) **The Dialogic Emergence of ‘Truth’ in Politics: Reproduction and Subversion of the ‘War on Terror’ Discourse**. Pristupljeno 10. 8. 2008.www.colorado.edu/ling/CRIL/Volume21_Issue1/paper_HODGES.pdf
- Hodge, R. and Gunther, K. (1993) **Language as Ideology**, London and New York: Routledge.
- Holmes, J. “Women, Men and Politeness: Agreeable and Disagreeable Responses”, in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 324-331.
- Hunston, S. (2006) **Corpora in Applied Linguistics**, Cambridge: CUP.
- Ivić, M. (2003). O srpskim partikulama pa i ma iz perspektive „fativne“ i „reaktivne“ funkcije jezika. *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 46(1), 15-21.
- Jucker, A. H. (1993) “The Discourse Marker Well: A Relevance Theoretical Account”, in **Journal of Pragmatics**, Amsterdam: North Holland, Vol. 19, pp. 435-452.
- Kärkkäinen, E. (2003) **Epistemic Stance in English Conversation**, Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.
- Katnić Bakaršić, M. (1999) **Lingvistička stilistika**. Budapest: Open Society Institute.

- Labov, W. (2006) **Narrative Pre-Construction**. Pristupljeno 15. 4. 2008. <http://www.ling.upenn.edu/~wlabov/Papers/NPC>
- Lakić, I. (1999) **Analiza žanra**, Univerzitet Crne Gore: Podgorica.
- Lakić, I. (2003) **Diskurs pisanih medija o ratu** (doktorska disertacija). Univerzitet u Beogradu: Beograd.
- Lakić, I., Živković, B. i Vuković, M. (2015) **Academic Discourse across Cultures**. Cambridge Scholars Publishing: New Castle upon Tyne.
- Marić, Dario (2013) „Funkcije intonacije“. U: (ur.) G. V. Škarić, **Govor**, 30 (1), str. 51-71.
- Marshall, J. and Werdnly, A. (2002) **The Language of Television**, London and New York: Routledge.
- Martinez, E. R. (2001) **Political Interviews, Talk Show Interviews, and Debates on British TV: a Contrastive Study of the Interactional Organisation of Three Broadcast Genres**, Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela.
- McCarthy, M. (1991) **Discourse Analysis for Language Teachers**, Cambridge: CUP.
- McCarthy, M. (2001) **Issues in Applied Linguistics**, Cambridge: CUP.
- Mišić Ilić, B. and Radulović, M. (2015) “Commissive and Expressive Illocutionary Acts in Political Discourse”. In: Chilton, P. and Kopytowska, M. (eds.) **Lodz Papers in Pragmatics**. Berlin: De Gruyter.
- O’Keefe, A. (2006) **Investigating Media Discourse**, London and New York: Routledge.
- Orwell, G. (1946) “Politics and the English Language”, in **Complete Works of George Orwell**. Preuzeto 7. 1. 2010: http://www.george-orwell.org/Politics_and_the_English_Language/0.html
- Panić Kavgić, N. (2014). **Jezički ispoljena učtivost pri slaganju i neslaganju sa sagovornikom: uporedna analiza engleskih, srpskih i prevedenih filmskih dijaloga**. Neobjavljena doktorska disertacija odbranjena. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Perović, S. (2009) **Jezik u akciji**. Podgorica: CID/Institutu za strane jezike.
- Perović, S. (2014) „Diskurs i stilistika ili diskurs kao odgovor na Jakobsonovo sramno zaostajanje”, u Perović, S. (ur.) **Analiza diskursa: teorije i metode**. Podgorica: Institut za strane jezike, str. 11-56.
- Vesna Polovina i Natalija Panić (2011) „Suprasegmentna obeležja u diskursu TV debata“. U Kranjc S. **Meddisciplinarnost v slovenistiki. Obdobja 30**. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, str. 383-389.
- Pomerantz, A. “Preference in Conversation: Agreeing and Disagreeing with Assessments”, in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 246-258.
- Prčić, T. (2010) „Mali englesko-srpski rečnik pragmatičkih termina“. U: Vasić, V. (ur.) **Zbornik u čast Svenki Savić: Diskurs i diskursi**. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Pridham, F. (2001) **The Language of Conversation**, London: Routledge.
- Redeker, G. (2003) **Discourse Markers as Attentional Cues at Discourse Transitions**. Pristupljeno 16. 6. 2008. <http://people.bu.edu/bfraser/>
- Richards, K. and Seedhouse, P. (eds.) (2007) **Applying Conversation Analysis**, New York: Palgrave Macmillan.
- Saddock, J. (2007) “Speech Acts”, in Horn, L. and Wand, G. (eds.) **Handbook of Pragmatics**, New York: Blackwell.
- Savić, S. (1993) **Diskurs analiza**. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Schourup, L. “Discourse Markers“, in Fisiak, J. (ed.) **Lingua**, New York: Elsevier Science LTD, Vol. 107, pp. 227-265.
- Schriffin, D. “Oh as a Marker of Information Management”, in Jaworski, A. and Coupland, N. (ed.) (2006) **The Discourse Reader**, London and New York: Routledge, pp. 272-283.

- Seedhouse, P. (2007) "Conversation Analysis as Research Methodology", in: Richards, K. and Seedhouse, P. (eds.) **Applying Conversation Analysis**, New York: Palgrave Macmillan, pp. 251-266.
- Simon-Vandenberg, A.M. (1997) "Meanings of I think: a study based on parallel corpora" in **Quarterly Newsletter of the Contrastive Grammar Research Group of the University of Gent**. Pristupljeno 4. 8. 2008. <http://www.contragram.ugent.be/newsle10.html>
- Simon-Vandenberg, A.M (1998), "*I think* and its Dutch equivalents in parliamentary debates" in Johansson, S. and Oksefjell, S. (eds.) **Corpora and Cross-Linguistic Research**, Amsterdam and Atlanta: Rodopi, pp. 297-315.
- Sinclair, J. (2004) **Trust the Text: Language, Corpus and Discourse**. London and New York: Routledge.
- Stević, S. (1997) **Analiza konverzacije**. Beograd: Filološki fakultet.
- Swales, J.M. (1990) **Genre Analysis**, Cambridge: CUP.
- Swales, J.M. (2004) **Research Genres – Exploration and Application**, Cambridge: CUP.
- Sandra Tominac Coslovich (2012) „Diskursne strategije kojima voditelji ostvaruju nepristranost u intervjuima na hrvatskome jeziku“. U: Vranić, S. (ur.) **Fluminensia**, 24(2), str. 71-84
- Trbojević Milošević, I. (2016) **Poruke neizrečenog: ključevi pragmatičke analize**. Beograd: Filološki fakultet.
- Valić Nedeljković, D. (1997) **Pragmatičke osobine intervjuja ostvarenih na radiju**. Neobjavljena doktorska disertacija. Novi Sad: Filozofski fakultet.
- Van Dijk, T. (1993) "Principles of Critical Discourse Analysis", in *Discourse & Society*, London: Sage, 4 (2), pp. 249-283.
- Van Dijk, T. (2001) "Principles of Critical Discourse Analysis", in Wetherel, M. et al. (eds.) **Discourse Theory and Practice, a Reader**, London: Sage Publications, pp. 300-317.
- Van Dijk, T. (2004) **Politics, Ideology and Discourse**. Pristupljeno 1. 2. 2008. [http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Politics,%20ideology20and%20discourse%20\(ELL\).htm](http://www.discourses.org/UnpublishedArticles/Politics,%20ideology20and%20discourse%20(ELL).htm)
- Van, Dijk, T. (s.a.) **Critical Discourse Analysis**. Pristupljeno 15. 4. 2008. <http://www.discourses.org/OldArticles/Critical%20discourse%20analysis.pdf>
- Van Leeuwen, M. (2009) "Clear vs. Woolly Language Use in Political Speeches: The Case of the Controversial Dutch Politician Geert Wilders", in **Online Proceedings of the Annual Conference of the Poetics and Linguistics Association**. Retrieved on 14. 1. 2010: www.pala.ac.uk/resources/proceedings/2009/vanleeuwen2009.pdf
- Vuković, M. (2009) **Diskurs političkih intervjuja u elektronskim medijima** (magistarska teza). Nikšić: Filozofski fakultet.
- Vuković, M. (2010) "The Rhetorical Structure of Political Interview Openings", in Rata, G. (ed.) **Journal of Linguistic Studies**, 3(2), BUASVM: Timisoara, Romania, pp. 65-74.
- Vuković, M. (2010b) „Polarizacija u političkom diskursu: upotreba zamjenica u televizijskim intervjuima“, in Knežević, M. (ed.) **Folia Linguistica et Litteraria**, 2, Filozofski fakultet: Nikšić, str. 399-412. ISSN: 1800-8542, UDK: 811'367.626:654.172
- Vuković, M. (2011) "The Rhetorical Structure of Political Interview Closings", in Nikčević-Batričević, A. and Knežević, M. (eds.) **On the Limits of Theory: Papers on English Language and Literary Studies**, Filozofski fakultet: Nikšić, str. 63-73. ISBN: 978-86-7798-058-0.
- Vuković, M. (2012) "Positioning in Pre-Prepared and Spontaneous parliamentary discourse: Choice of person in the Parliament of Montenegro", in Van Dijk, T. **Discourse and Society**, 23(2), pp. 184-202.

- Vuković, M. (2013) "The Discourse of Political Interviews: Interviewer Turns", in Lakić, I., Kostić, N. (eds.) **Zbornik radova sa Međunarodne konferencije "Across Languages and Cultures"** (4-6.06.2009), Institut za strane jezike: Herceg Novi, str. 159-170.
- Vuković, M. and Bratić, V. (2015) "Balkan War of Apologies", in Krzyżanowski, M., Machin, M. and Wodak, R. **Journal of Language and Politics**. Amsterdam: John Benjamins, pp. 552-576.
- Vuković, M. (2014) „Kritička analiza diskursa“, u Perović, S. (ur.) **Analiza diskursa: teorije i metode**. Podgorica: Institut za strane jezike, str. 97-114.
- Waddel, N. and McKenna, B.(2003) **The Colour of Political Rhetoric**. Pristupljeno 15. 7. 2008. <http://espace.library.uq.edu.au/eserv/UQ:10933/colrheth.pdf>
- Walker, C. (2004) **An Analysis of the Persuasive Devices Used in Two Speeches from Churchill during the Second World War, Compared with Those Used in Tony Blair's Speeches at the Start of the War on Iraq**, Lancaster: Lancaster University. Pristupljeno 3. 8. 2008. www.lancs.ac.uk/fss/courses/ling/ling201/res/diss/2004/walkerc01.doc
- Wattles, I. and Radić-Bojanić, B. (2007) "The Analysis of an Online Debate – The Systemic Functional Grammar Approach", in **Facta Universitatis**, 5 (1), pp. 47-58.
- Weizman, E. (2003), "News Interviews on Israeli Television: Normative Expectations and Discourse Norms", in Stati, S. and Bondi, M. (eds.) **Dialogue Analysis**, Tuebingen: Niemeyer, pp. 383-394.
- Živković, B. (2010) **Analiza žanra: apstrakti naučnih radova u političkim naukama** (magistarska teza). Nikšić: Filozofski fakultet.

DODATAK 1 – SPISAK ANALIZIRANIH POLITIČKIH INTERVJUA

Britanski politički intervjui:

B 1

Intervjuista: Krishnan Guru-Murty
Intervjuisani: Ali Miraj
Televizija: Channel 4
Emisija: News at Noon
Datum: 31. 7. 2007

B 2

Intervjuista: Stuart Ramsay
Intervjuisani: Robert Mugabe
Televizija: Sky News
Emisija: / (slobodni intervju)
Datum: 24. 5. 2004

B 3

Intervjuista: Jeff Randall
Intervjuisani: Vince Cable
Televizija: Sky News
Emisija: Jeff Randall Live
Datum: 15. 10. 2007

B 4

Intervjuista: Jon Soper
Intervjuisani: David Cameron
Televizija: BBC 1
Emisija: Politics Show
Datum: 16. 3. 2008

B 5

Intervjuista: Jon Soper
Intervjuisani: Gordon Brown
Televizija: BBC News
Emisija: Politics Show
Datum: 25. 1. 2008

B 6

Intervjuista: Andrew Marr
Intervjuisani: Margaret Beckett
Televizija: BBC News
Emisija: Andrew Marr Show
Datum: 28. 1. 2008

B 7

Intervjuista: Andrew Marr
Intervjuisani: Boris Johnson
Televizija: BBC News
Emisija: Andrew Marr Show
Datum: 8. 6. 2008

B 8

Intervjuista: Stephen Sackur
Intervjuisani: Abdul Halim Khaddam
Televizija: BBC World
Emisija: Hardtalk
Datum: 13. 6. 2006

B 9

Intervjuista: Alexei Doval
Intervjuisani: Yulia Timochenko
Televizija: Euronews
Emisija: Interview
Datum: 2. 2. 2008

B 10

Intervjuista: Sergio Cantone
Intervjuisani: Janez Jansa
Televizija: Euronews
Emisija: Interview
Datum: 24. 4. 2008

B 11
Intervjuista: Sergio Cantone
Intervjuisani: Jean-Pierre Jouyet
Televizija: Euronews
Datum: 9. 5. 2008

Američki politički intervjui:

A 1
Intervjuista: Charles Gibson
Intervjuisani: John McCain
Televizija: ABC News
Emisija: Who Is
Datum: 5. 6. 2008

A 2
Intervjuista: Charlie Rose
Intervjuisani: Condoleezza Rice
Televizija: CBS News
Emisija: 60 Minutes
Datum: 28. 9. 2007

A 3
Intervjuista: Scott Pelley
Intervjuisani: Mahmoud Ahmadinejad
Televizija: CBS
Emisija: 60 Minutes
Datum: 20. 9. 2007

A 4
Intervjuista: Scott Pelley
Intervjuisani: George W. Bush
Televizija: CBS
Emisija: 60 Minutes
Datum: 12. 1. 2007

A 5
Intervjuista: Larry King
Intervjuisani: John Edwards
Televizija: CNN
Emisija: Larry King Live
Datum: 12. 5. 2008

A 6
Intervjuista: Wolf Blitzer
Intervjuisani: Henry Paulson
Televizija: CNN

Emisija: Late Edition
Datum: 16. 3. 2008

A 7
Intervjuista: Anderson Cooper
Intervjuisani: Barack Obama
Televizija: CNN
Emisija: 360 Degrees
Datum: 14. 3. 2008

A 8
Intervjuista: Megyn Kelly
Intervjuisani: Tom Ridge
Televizija: Fox News
Emisija: America's Election HQ
Datum: 11. 6. 2008

A 9
Intervjuista: Neil Cavuto
Intervjuisani: Ron Paul
Televizija: Fox News
Emisija: Your World with Neil Cavuto
Datum: 10. 6. 2008

A 10
Intervjuista: Paul Gigot
Intervjuisani: James Rubin
Televizija: Fox News
Emisija: The Journal Editorial Report
Datum: 31. 5. 2008

Crnogorski politički intervjui:

C 1
Intervjuista: Radojka Rutović
Intervjuisani: Srđan Milić
Televizija: RTCG
Emisija: Intervju
Datum: 13. 10. 2007

C 2
Intervjuista: Radojka Rutović
Intervjuisani: Milo Đukanović
Televizija: RTCG
Emisija: Intervju
Datum: 21. 3. 2008

C 3

Intervjuista: Radojka Rutović
Intervjuisani: Andrija Mandić
Televizija: RTCG
Emisija: Intervju
Datum: 10. 10. 2007

C 4

Intervjuista: Darko Šuković
Intervjuisani: Gordana Đurović
Televizija: In
Emisija: Živa istina
Datum: 6. 5. 2008

C 5

Intervjuista: Darko Šuković
Intervjuisani: Miroslav Lajčak
Televizija: In
Emisija: Živa istina
Datum: 30. 5. 2008

C 6

Intervjuista: Duška Pejović
Intervjuisani: Jusuf Kalamperović
Televizija: Vijesti
Emisija: Načisto
Datum: 6. 6. 2008

C 7

Intervjuista: Duška Pejović
Intervjuisani: Miodrag Radunović
Televizija: Vijesti
Emisija: Načisto
Datum: 3. 6. 2008

C 8

Intervjuista: Duška Pejović
Intervjuisani: Zoran Lutovac
Televizija: Vijesti
Emisija: Načisto
Datum: 29. 5. 2008

DODATAK 2 – TRANSKRIPCIONE OZNAKE:

:	dužina
-	prekid
=	prekid reda govorenja koji će se nastaviti; nastavak reda govorenja
(.)	kratka pauza
(0.5)	pauza u trajanju od 0.5 sekundi
(zp)	zvučna pauza
...	nejasno
☺	smijeh
_____	naglašena riječ

DODATAK 3 – PREVOD KLJUČNIH TERMINA SA ENGLESKOG JEZIKA

<i>adjacency pairs</i>	susjedni parovi
<i>adversarialness</i>	protivnički stav
<i>backchannel</i>	potvrda prijema informacije
<i>boundary marker</i>	granični marker
<i>challenging</i>	izazivanje
<i>evasion</i>	izbjegavanje direktnog odgovora
<i>exchange</i>	razmjena
<i>face</i>	lice
<i>face-threat</i>	ugrožavanje lica
<i>field</i>	tematski registar
<i>filler</i>	filer
<i>footing</i>	stajalište
<i>hedge</i>	ograđivač
<i>inserted sequence</i>	umetnuta sekvenca
<i>interviewee</i>	intervjuisani
<i>interviewer</i>	intervjuista
<i>implicature</i>	implikatura
<i>metadiscourse</i>	metadiskurs
<i>mitigation</i>	ublažavanje
<i>mode</i>	medijumski registar
<i>move</i>	stav
<i>news interview</i>	novinski intervju
<i>orders of discourse</i>	diskursni redovi
<i>pattern</i>	model strukture
<i>politeness</i>	učtivost
<i>pregenre</i>	predžanr
<i>schemata</i>	matrica
<i>sequence</i>	sekvenca
<i>tenor</i>	interpersonalni registar
<i>turn</i>	red govorenja
<i>turn-taking</i>	smjenjivanje govornika
<i>voiced pause</i>	zvučna pauza

INDEKS POJMOVA I AUTORA

- Aijmer, 86, 126
alternativno pitanje, 61, 69, 72, 74, 76
analiza diskursa, 25, 26, 28, 30, 33, 59, 147
analiza konverzacije, 12, 13, 26, 27, 29, 32, 40, 45
analiza teksta, 26, 35, 36, 39
analiza žanra, 11, 12, 15, 24, 28, 40
Bah, 31
Bahtin, 17
Batija, 15, 27, 28, 40
B-događaj, 88, 109
Bel, 26, 41
Braun, 33
De Bogrand, 37
deiksa, 33, 41, 86, 90
deontička modalnost, 92, 96, 102, 109
direktiv, 31, 61, 69, 72, 74, 75, 78, 79, 136
diskriminativna strategija, 18
diskurs, 11, 13, 16, 25, 26, 27, 28, 106, 107, 108, 109, 111, 112, 115, 125, 129, 130
diskurs medija, 33, 39, 40, 41, 147
diskursna zajednica, 15, 16
diskursni marker, 83, 86, 88, 91, 95, 102, 106, 115, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 133, 134, 135, 138
dopunjeno pitanje, 59, 60, 62, 63, 64
Dži, 25
Fecer, 33, 88
Ferklaf, 15, 16, 17, 18, 36, 37, 39, 40, 41
filer, 129, 138, 139
Franc, 37
Frenklin, 42
Garet, 26, 41
govorni čin, 29, 30, 36, 41, 103
konstativ, 31
performativ, 31
Gradol, 25
Grajs, 31, 81, 82, 85
granični marker, 49, 51, 54, 55, 58, 68, 77, 112, 142, 143
Heritidž, 43, 44, 45, 47, 59, 62, 69, 71, 73, 85, 111, 120
implikatura, 85, 136
inicijalna komponenta, 48, 50, 53, 54, 55, 56, 57, 58
institucionalizovani diskurs, 12, 15, 27, 107
institucionalizovani žanr, 47, 50, 56, 81, 141, 145
intenzifikator, 43, 97, 102
interakcija, 14, 28, 29, 111, 117, 120, 147, 149
intertekstualnost, 37, 41
kaskada pitanja, 85, 94, 101, 107, 118
Klejman, 43, 44, 45, 47, 59, 62, 69, 85, 116
ključna riječ, 86, 90, 97
konverzacionalizacija, 36, 40, 41
korpusna lingvistika, 14, 26, 27, 28, 37
kritička analiza diskursa, 12, 13, 28, 33, 35, 36, 37
Kultard, 28
Labov, 22
Lakić, 37, 40, 48
lanac žanrova, 18
Levinson, 32
lice, 29, 114, 115, 121, 137
negativno lice, 32
pozitivno lice, 32
prijetnja licu, 32
makronivo, 35, 36
maksima, 31, 32, 33, 81, 82, 85, 136
maksima kvaliteta, 31
maksima kvantiteta, 31, 82, 85
maksima načina, 32
maksima relevantnosti, 32

marketizacija diskursa, 41
 matrica, 16, 19, 20, 21, 28
 Mekarti, 109, 112, 114, 116, 122, 137
 metadiskurs, 68, 77, 92, 94, 99, 106
 metakonverzična fraza, 142, 143, 144,
 145, 146
 mikronivo, 35, 36
 model strukture, 40, 47, 54, 144
 narativni model, 19, 22
 nediskriminativna strategija, 18, 19, 41, 50
 ograđivač, 32, 33, 102
 ograđivanje, 75, 77, 79, 88, 89, 91, 95, 101,
 104, 105, 106, 109, 116, 119, 124,
 128, 129, 137, 138, 148
 opšte pitanje, 69, 76, 78
 opšte-posebno, 19, 21, 83, 107
 Ostin, 31
 performativ, 31
 Perović, 26, 30, 32, 36, 39
 pitanje-odgovor, 16, 19, 23, 24, 30, 40, 44,
 136, 147
 podžanr, 16, 18, 43
 politički diskurs, 11, 12, 16, 41, 42, 98
 potvrda prijema informacije, 37, 44, 49
 pozicioniranje, 85, 87, 94
 pragmatički marker, 91, 92
 predžanr, 17, 44
 pripremljeno pitanje, 100, 108, 112
 problem-rješenje, 19, 24, 41, 83, 107
 projekcija završetka, 141, 142, 143, 145, 146
 protivnički stav, 44, 59, 69, 70, 74, 75, 77,
 78, 79, 85, 109, 116, 117, 118, 119,
 124, 128, 148
 razmjena, 23, 28, 30, 136, 137, 138, 149
 red govorenja, 61, 66, 67, 68, 71, 82, 83,
 112, 115, 118, 122, 128, 129, 131,
 132, 148
 redovi diskursa, 36
 referencija, 89
 referent, 89, 96, 97, 103
 registar, 15, 16, 17
 formalni registar, 126, 131
 interpersonalni registar, 17
 medijski registar, 17
 neformalni registar, 17, 131
 tematski registar, 17
 Rot, 45, 62, 71
 Savić, 25, 26, 30
 Sidhaus, 29, 30
 Simon-Vandenberg, 86, 88
 Sinkler, 28
 stav, 48, 51, 53, 56, 57, 141, 142, 143, 144,
 145
 stil, 15, 16, 17
 susjedni par, 48, 50, 55, 57, 136, 142, 143,
 144, 146, 147, 149
 Svejlz, 15, 16, 17, 27, 28
 tekst, 25, 26
 tematski ciklus, 48, 49, 52, 54, 57, 58, 67,
 68, 71, 72, 76, 77, 78, 79, 92, 97,
 98, 104, 107, 111, 112, 113, 116,
 118, 128, 129, 135, 136, 137, 138,
 139, 142, 146
 terminalna komponenta, 153, 154, 155, 156,
 157, 158, 159, 162
 terminalni stav, 141, 142, 143, 144, 145, 146
 Trbojević Milošević, 32, 33, 90
 tvrdnja-protivtvrdnja, 19, 20, 21, 41
 ublažavanje, 33, 79, 119, 121, 123, 124, 128,
 137, 138
 učtivost, 29, 32
 Van Dajk, 27, 35, 36, 37, 42
 višestruko pitanje, 59, 60, 62, 64, 65, 68, 69,
 74, 76, 77, 78, 79, 84, 87, 91, 100,
 101, 107, 108, 109, 112, 113, 118,
 149
 žanr, 11, 12, 15, 17, 18, 19, 23, 24

